

Tilintarkastuksen ja arvioinnin symposium 14.6.2019

Tilaajan ja tekijän vuoropuhelu arvioinnissa – Case Sitran vaikuttavuusarviointi

Katri Vataja

@KatriVataja

Sitra on suomalaisten tulevaisuustalo

1. Eduskunnan lahja 50-vuotiaalle Suomelle. Edelleen suoraan eduskunnan alainen.
2. Riippumaton tulevaisuustalo: ennakoija, herättelijä, visionääri, kehittäjä, kokeilija, rahoittaja, yhteistyökumppani, kouluttaja ja verkottaja.
3. Tehtävänä huomisen menestyvä Suomi, visiona hyvinvoinnin seuraava erä – reilu ja kestävä tulevaisuus.
4. Toiminta rahoitetaan peruspääoman ja sijoitusten tuotoilla.
5. Visiota toteuttamassa kolme teemaa ja satoja hankkeita.

+ se tärkein

Tulevaisuustyö on yhteistyötä.

Sitran vaikuttavuusarvioinnin kokonaisuus

2016

Vuoropuhelu alkaa arvioinnin suunnittelussa ja markkina-vuoropuhelulla

in tartutaan
ltaisesti
Oy

**Talous osallistavaksi
ja uudistumiskykyiseksi**
4Front Oy, VTT Oy

2017

**Osaamista moni-
mutkaiseen maailmaan**
Owal Group Oy, 4Front Oy

**Yksilöille ja yhteisölle
vaikutusmahdollisuuksia**
Owal Group Oy, 4Front Oy

**Sitra on kansallisesti
ja kansainvälisesti
tunnustettu, vastuullinen
ja riippumaton
tulevaisuusorganisaatio
(*think-and-do-tank*)**
TNS Kantar Oy & KPMG Oy

2018

**Suomessa tunnetaan
tulevaisuuden
mahdolliset
kehityssuunnat hyvin**
TNS Kantar Oy, Meedius Oy

**Hallinto osallistavaksi
ja uudistumiskykyiseksi**
Frisky & Anjoy, 4Front Oy,
Augmented Leadership Institute

**Maapallon
kantokykyyn
sopeudutaan**
Gaia Consulting Oy

Hallintoneuvosto
arvioinnin tilaajana

2019

**KOKOAVA
ARVIOINTI**
4FRONT Oy,
Owal Group Oy

Vaikuttavuustavoitteet arvioidaan yksitellen, ja ne tuottavat tietoa kokoavaan arviointiin

Arviointiraportin editointi ja taitto on useimmiten intensiivisen yhteistyön vaihe

Arvioinnin tilaajan ja toteuttajan vuoropuhelulla varmistetaan laatu, luotettavuus ja hyödyntäminen

Hyödynnettävyys

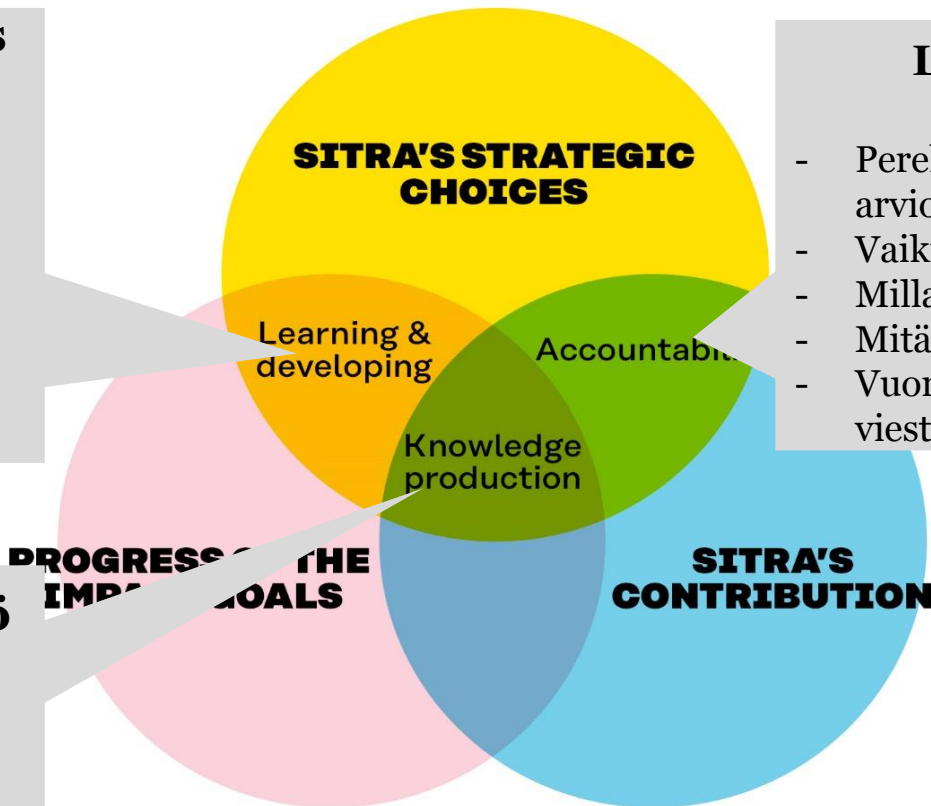
- Tiedon relevanttius oppimisen ja kehittymisen kannalta
- Arviointiprosessin hyödyntäminen oppimiseen ja kehittymiseen
- Foorumit ja koordinaatio

Luotettavuus ja uskottavuus

- Perehdytys; riittävä ymmärrys arvioitavasta toiminnasta
- Vaikutuslogiikan avaaminen
- Millaista tietoa tarvitaan?
- Mitä pidetään uskottavana?
- Vuorovaikutuksen ja viestinnän paikat & tavat

Kattavuus ja käyttö

- Tiedontuotannon tuki
- Arviointitiedon laaja-alainen hyödyntäminen
- Viestintä

Arviointi on yhteistyötä

- 1 Mitä kompleksisempi arviointi on, sitä enemmän tarvitaan eri osapuolten vuoropuhelua.
- 2 Vuoropuhelun määrä ei kerro arvioinnin riippumattomuudesta tai objektiivisuudesta. Perinteiset arvioijien ja tilaajien roolit vaativat päivittämistä!
- 3 Arviointiosaaminen on myös arvioinnin eettisten periaatteiden noudattamista.
- 4 Arvioinnin laatukriteerit ja eettiset periaatteet voisivat nostaa arvioinnin mainetta ja hyödynnettävyyttä.
- 5 Mitä hyviä käytäntöjä arviointi ja tilintarkastus voisivat oppia toisiltaan?

Arvioinnin eettiset periaatteet

- A. **Systematic Inquiry:** Evaluators conduct data-based inquiries that are thorough, methodical, and contextually relevant.
- B. **Competence:** Evaluators provide skilled professional services to stakeholders.
- C. **Integrity:** Evaluators behave with honesty and transparency in order to ensure the integrity of the evaluation.
- D. **Respect for People:** Evaluators honor the dignity, well-being, and self-worth of individuals and acknowledge the influence of culture within and across groups.
- E. **Common Good and Equity:** Evaluators strive to contribute to the common good and advancement of an equitable and just society.

HYVÄKSI TODETTUJA KÄYTÄNTÖJÄ

Vaikuttavuuskuvaukset (impact claims)

- Työkalu vaikuttavuusketjujen ja kontribuution kuvaamiseen. Sitran kuvaukset kuvaavat eksplisiittisesti kytköksen vaikuttavuustavoitteisiin
- Kuva oletuksia siitä, millaiset muutosteoriat (tieto, oletukset, arvot) vaikuttavuustyötä ohjaavat.
- Aukikirjoitetut kuvaukset/väitteet/hypoteesit mahdollistavat teorialähtöisen arvioinnin.
- Luodaan yhteistyössä asiantuntijoiden kanssa- siten myös itseymmärryksen ja strategisen johtamisen valine.
- Arvioinnin tehtävänä todentaa ja täydentää muutosteorioita

Validointityöpaja

Validointityöpaja pidetty kaikissa Sitran vaikuttavuusarvioinneissa kun arvioinnista valmiina n. 80%

Keskustelua alustavista tuloksista, johtopäätökset ja suosituksista.

Mahdollisuus korjata virheitä, avata tulkintoja, luoda ymmärrystä nykytilasta ja täydentää aineistoa.

Työpaja edistää arvioinnin omaksumista, arvioivaa ajattelua, organisaation sisäistä reflektointia ja oppimista.

Viisi vinkkiä arvioinnin johtamiseen (eli mitä on evaluation management?)

1

Määrittele roolit ja resurssit arvioinnin toteuttamiseen, myös organisaation sisäisesti

2

Varmista riittävä osaaminen. Arviointi on kuin mikä tahansa hankinta –on tiedettävä mitä tilaa ja huolehdittavat että lopputulos vastaa toimeksiantoa.

3

Perehdytä ulkoinen arvioija riittävästi organisaation visioon, strategiaan ja toimintaan **sekä** arvioinnin hyödyntäjät arvioinnin tarkoitukseen, toteutukseen ja tuloksiin

4

Koordinoi säännöllinen yhteistyö arvioijien ja muiden arvioinnin onnistumisen kannalta keskeisten tahojen kanssa koko prosessin ajan

5

Tue arvioinnin toteuttamista ja hyödynnettävyyttä organisaation sisällä, mm. **tunnistamalla** keskeiset yhteistyön ja arviointitiedon jakamisen ja oppimisen paikat.

**HYVÄÄ
HUOMISTA,
SUOMI!**

sitra.fi

@sitrafund

SITRA